

sten, og det er ganske anderledes udbyttegivende for Eleverne at lære at studere en Bog og at vejledes deri af deres Lærere, end det er at høre deres Lærer referere en trykt Bogs Indhold. Og naar man ser, hvilken overordentlig Mængde Forelæsninger der endnu den Dag i Dag holdes, bliver man skeptisk og tænker ved sig selv: Mon man ikke, hvis Universitetsprofessorerne i højere Grad lagde Vægt paa den rent undervisningsmæssige Side af deres Virksomhed, kunde baade vinde Tid for Eleverne og begrænse Antallet af Universitetslærere. Jeg har den Tro, at der virkelig er noget om dette. Nu vil jeg imidlertid ikke paa nogen Maade gøre Universitetet Uret, og derfor gør jeg opmærksom paa, at der nu om Stunder er langt flere Øvelser end i mine Studiedage, og at der af mange Universitetslærere holdes Laboratorieøvelser, altsaa Indøvelse i videnskabelig Forskning. Man er kun ikke, saa vidt jeg kan se, kommet tilstrækkeligt vidt frem paa denne Bane.

Med disse Bemærkninger som Udgangspunkt skal jeg sige angaaende de foreliggende Lovforslags Enkeltheder, at mit Parti kan tilsige disse Forslag en velvillig Behandling. Jeg hører nu af den ærede foregaaende Taler (S. C. Nørgaard), at der ønskes Udvalg, hvad jeg naturligvis ikke skal sætte mig imod. Hvad Universitetsforslaget angaar, er der et Par Professorater, om hvilke jeg specielt ønsker at gøre et Par Bemærkninger. Mit Parti er glad ved, at Videnskaben Statistik vil blive dyrket ved Universitetet med større Udførlighed og Grundighed, formoder jeg, derved, at der oprettes et særligt Professorat i Statistik. Statistik er, naar den er Videnskab, af største Betydning for et moderne Kultursamfund. For mig personligt er det en Glæde, at der oprettes et Professorat i eksperimentel Psykologi, som man tænker sig besat med Professor Alfred Lehmann. Han har utvivlsomt ved at være Banebryder for den eksperimentelle Psykologi her i Landet indlagt sig store Fortjenester, ikke alene ved sit teoretiske Arbejde, men ogsaa ved sit Arbejde for den eksperimentelle Pædagogik; og nu er desuden den eksperimentelle Videnskab paa dette Omraade i Færd med at faa en ny praktisk Betydning, idet man ad Eksperimentets Vej er ved at vinde Erfaringer, som man er i Stand til at udnytte paa Arbejdsmarken, saaledes at man sparer Arbejderne for unødvendigt Slid med det Arbejde, de nu en Gang skal udføre.

Med disse Bemærkninger angaaende

Forslaget med Hensyn til Professoraterne og Docenturerne ved Universitetet skal jeg henstille til det høje Ting, at det behandler dem med Velvillie.

Hvad Forslaget vedrørende den polytekniske Læreanstalt angaar, har jeg ikke andet at bemærke, end at mit Parti med ganske særlig Sympati ser paa denne videnskabelige Læreanstalt, som arbejder paa at give praktisk Virksomhed et videnskabeligt Grundlag, altsaa de bedst mulige Trivselsvilkkaar. Socialdemokratiet anerkender fuldt ud den overordentlig store Betydning, som rationel Forskning har for en fornuftig Teknik ikke alene i de store Industrier, men ogsaa for den mindre Bedrift helt ned til de allermindste. Derfor kan vi kun principielt anerkende Bestræbelserne for at udvide den videnskabelige polytekniske Læreanstalt, saa at den paa ethvert Tidspunkt ikke blot er tidssvarende, men om muligt ogsaa kan være en banebrydende Anstalt paa sit særlige Omraade. Med disse Bemærkninger skal jeg indstille Lovforslaget til velvillig Behandling.

Gamborg: Da vor udmærkede afdøde Astronom Thiele for mange Aar siden var en ung og meget lærd Matematiker, sagde en Gang hans Lærer Professor Jürgensen til ham: Nu er det godt nok, at De kan saa meget Matematik, men nu skulde De gerne tænke lidt paa Matematikkens Anvendelse. Det er først da, Videnskaben er af Betydning for Livet, naar man kommer til dens Anvendelse. Jeg kan tilføje, at Thiele tog sig denne Bemærkning ad notam til stor Gavn f. Eks. for Forskringsmatematikken overalt i Verden. Hvis Videnskaben ikke førte til andre Resultater end de Erkendelsesglæder, som Videnskabsmanden har, naar han trænger ind til den rene Sandhed — i hvert Fald til, hvad der foreløbig er den rene Sandhed — havde den ikke stor Betydning for Samfundet og ikke noget videre Krav paa Samfundets Støtte. Men den rent videnskabelige Forskning har i Virkeligheden overordentlig stor Betydning for Samfundet. Noget saa absolut videnskabeligt som den rene matematiske Forskning fører jo til store praktiske Resultater; ved dens Resultater bliver f. Eks. Fysikeren i Stand til at udnytte sine Kundskaber og udvikle sine Metoder. Jeg behøver ikke at gaa langt for at vise et Eksempel paa, hvilken revolutionerende Indvirkning noget saadant kan have i et Samfunds Liv. Jeg kan blot henvise til Ørstedes Forsøg, der har haft saa indgribende Betydning for hele det